

Lokalhistorisk Forening for Nordfalster

Nyhedsbrev december 2023

Mindeord

Vi har modtaget den triste meddelelse, at vores filmarkivar Henrik Nielsen er død. Henrik er opvokset i Orehoved og afsluttede sin skolegang med realeksamen på Nørre Vedby centralskole. Herfra er vi nogle i Arkiv og Forening, som kender Henrik som en god kammerat. I de seneste seks år har Henrik været tilknyttet Arkivet, hvor han gjorde et stort og godt stykke arbejde med at klippe de gamle film og båndoptagelser sammen, og sørge for de blev digitaliseret til gavn for eftertiden. Henrik mødte trofast op på vores arbejdsdage og ved vore arrangementer, trods hans bopæl var i Næstved. Vi vil savne Henriks gode arbejdsindsats, og ikke mindst hans venlige og lune væsen.

Æret være Henriks minde.
På vegne af Lokalhistorisk Arkiv og Forening
Else Marie Andersen og Kathe Torp Jensen

Kære medlem

Det er som altid et travlt efterår med at få årsskriftet færdigt til omdeling, åbent Arkiv og filmeftermiddag i december. Vi nåede det hele, takket være en stor hjælp fra bestyrelsesmedlemmer og andre frivillige, som meldte sig til at omdele årsskriftet. Her sparer vi på den dyre porto, som stiger hvert år. Vi har også været ramt af sygdom og snevejr, som udsatte omdelingen, men vi håber, at årsskriftet nu er vel fremme til alle vore 420 medlemmer. To af vore medlemmer Birthe og Hans Erik Jensen har pyntet med deres gamle juleting i Arkivets vinduer. Mange tak for dette gode initiativ og hjælp, er også med til at pynte på vores by.

I år blev bogpræsentationen afholdt i Arkivets lokaler, vi kunne lige rummes. Det blev en fin eftermiddag med besøg af også unge mennesker, børnebørn til en af bidragsyderne til artikel.

Vi har allerede modtaget megen fin kritik af årsskriftet som i år er det største, som er blevet udgivet, og i sit indhold spænder over mange år og op i vores tid.

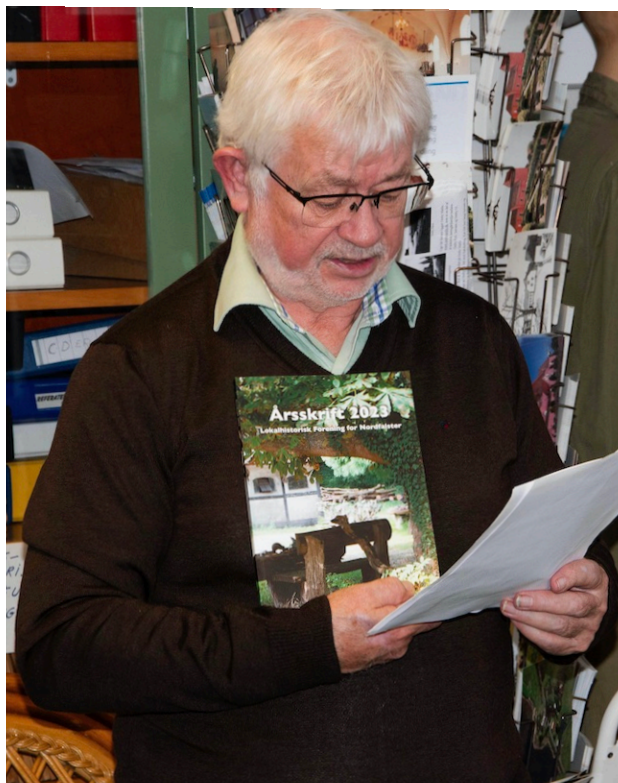
Ønskes flere årsskrifter kan disse købes i Grønlunds Kiosk og i Arkivets åbningstid. Måske var det en julegaveidé med et medlemskab til børn og børnebørn som har en relation til vort område?

Vi vil jo gerne fortsætte med at holde liv i vores lokalhistorie.

Tak til jer som deltog i Åbent Arkiv, som sædvanlig blev en god dag med ca. 20 besøgende. Nogle kom med afleveringer, andre søgte oplysninger og nogle blev medlemmer af Foreningen.

Filmeftermiddagen i Plejecenterets aktivitetscenter blev et hyggeligt og oplysende samvær med 27 deltagere, hvor nogle kendte til personerne på filmene. Tak til køkkenet på plejecenteret for dejlig kaffe og æbleskiver.

Forfatter og kulturredaktør på Flensborg Avis, Hans-Christian Davidsen, har i oktober modtaget Sprogforeningens Sprog og Kulturpris. Vi ønskede Davidsen tillykke herfra Arkiv og Forening, hvilket han blev glad for. Han er stadig imponeret over alle de mennesker der kom til Vålse og hørte hans foredrag om Nazisterne sidste dage. (husk at Adam Wagner har interviewet Davidsen, herom, og vi sendte link hertil i sidste nyhedsbrev)

Redaktør Claus Olsen med Årsskriftet 2023.

*Årsskriftet 2023 lagkage fra
Homemade Bakery i Nørre Alslev.*

Filmeftermiddag på Plejecentret.

Ví ønsker dig og din familie en glædelig jul og et godt nytår.
Tak for din opbakning igennem året og på gensyn til
arrangementer i 2024, som alle kræver tilmelding
en uge før arrangementet til Hertha Keís.

Kommende arrangementer:

Det første arrangement er **Årsmøde og generalforsamling mandag den 29. januar kl. 19 i Vålse Medborgerhus.**

Efter mødet vil Erik Nørr fortælle om **skolelovene- og skolevæsenet i 1800-tallet på land og by**. Kaffe/te og kage kan købes.

Torsdag den 8. februar kl. 15-16.30 får vi besøg af **Niels Ebbe Lollike** som har skrevet bogen: **40 år i realkredit plus renter**, han vil fortælle om sit arbejde i Realkredit Danmark. Foredraget er i Arkivet (begrænsede pladser) kaffe/te og kage. Entre 30 kr. for medlemmer og 60 for ikke medlemmer.

Tirsdag den 5. marts kl. 19-21.30, Vig-gaarden, hvor præst og forfatter **Poul Joachim Stender** kommer og fortæller om det betydningsfulde i at **"arve" et åndeligt testamente**. Altså dette at man videregiver fortællinger om sig selv og slægterne. Kaffe/te og kage. Entre 100 kr. for medlemmer og 150 kr. for ikke medlemmer.

Torsdag den 11. april kl. 15-17 Torkilstrup Forsamlingshus, her kommer **Henning Frandsen** og fortæller om **tvungen ophold og overgreb**.

Kaffe/te og kage. Entre 100 kr. for medlemmer og 150 kr. for ikke medlemmer.

Piger og kvinder anbragt på Gundslev Pigeheim, Hjortebjerg Skole og Sprogø-anstalten. Foredraget handler om oplevelser og erindringer, som kvinder har haft om deres påtvungne ophold på de falsterske opdragelsesanstalter Gundslev Pigeheim og Hjortebjerg Skole samt på Ø-anstalten Sprogø for angiveligt lettere åndssvage, seksuelt løsagtige kvinder.

I vil for pigeheimmenes vedkommende høre om en hverdag med hårdt arbejde, tarvelig kost, slidt og gammelt tøj, psykiske overgreb som ekstrem lunefuldhed og ydmygelser samt fysiske overgreb som tæsk og indespærring, men også, at den onde verden kunne blive god takket være forstanderskifte og en ny kurs.

Sprogø-delen handler om kvinder, der opdragedes til at blive kønsløse arbejdsbier, selv når de - som alle andre kvinder - ønskede at gifte sig og få børn. Det måtte de ikke, fordi de ledende overlæger påstod, at kvindernes erotomani og hyper seksualitet overtrumfede deres moderfølelse, hvorfor det i øvrigt var godt og rigtigt at sterilisere disse kvinder. Foredraget fortæller også om børneforsorg fra middelalderen og frem til ca. 1970-1985, herunder om Chr. 4.s Børnehus, Vajsenhuset, Opfostringshuset og den eksplosive vækst af børneheim og opdragelsesanstalter i anden halvdel af 1800-tallet, om børneloven af 1905, hvor værgeråd kunne tvangsfjerne børn, etableringen af børneværn i 1933 og udviklingen op til gennemførelsen af Bistandsloven i 1976.

Peter Sabroe, der rejste et utal af børnesager, har også fået plads i foredraget med sin hvasse kritik af forholdene på pigeheimmet Hebron.

Det har ligeledes det racehygiejniske tankesæt, som bl.a. inspireret af Darwin og ændringer i befolkningssammensætningen i 1800-tallet, motiverede til og retfærdiggjorde indespærring på ø-anstalter samt sterilisation og kastration af mænd og kvinder i første halvdel af 1900-tallet.

Tirsdag den 14. maj kl. 14-16.30 guidet tur rundt på **Nordre kirkegård i Nykøbing F.**

Ved **Kasper Nielsen, kirkegårdsleder.**

Historisk tur til Sydsverige 20.-23. august 2024

med fokus på det gamle danske land og udvandringen herfra i 1800-tallet.

TIRSDAG 20. august

Dalby Kirke, tidligere domkirke. **IKEA museet**. **Udvandrerne Hus**, Nordens største institut med fokus på emigrationen til Nordamerika. Indkvartering på Clarion Collection Hotel Cardinal – herefter middag.

ONSDAG 21. august

Smålands Museum – Sveriges Glasmuseum. **Mobergs Klasatorpet, Guldgrävarstugan**, kopi af et hus bygget af en emigrant i Klondyke. **Kristianopel** grænse- og fæstningsby anlagt af Christian IV i 1599. Indkvartering på Clarion Collection Hotel Carlskrona efterfulgt af middag.

TORSDAG 22. august

Rønneby, dansk købstad fra 1300-tallet, **Hellig Kors kirke** fra 1100-tallet. **Rønneby Brunspark**, kursted frem til 1939. **Karlskrona**, anlagt af den svenske konge som flådebase. Byrundtur med lokal guide – herefter mulighed for besøg på Blekinge Museum eller Marinemuseet efter eget valg. **Entre ej inkl.** Middag på hotellet.

FREDAG 23. august

Afrejse fra Karlskrona mod Kristiansstad. **Kjugekul Naturresevat**. Forbi det gamle **Bækkeskov kloster** – nu Bäckaskog Slottshotell. Den gamle fæstningsby **Kristiansstad** – også anlagt af Christian IV. **Regionsmuseet Kristiansstad**, der hører til en af Christian IV's gamle hestestalde. Mulighed for at købe frokost i museets cafe. Hjemrejsen skråt ned gennem Skåne til Øresundsbroen og videre mod syd. Hjemkomst Nørre Alslev.

Priser ved 35 betalende deltagere:

Grundpris i dobbeltværelse **4.425,- kr.** Tillæg for enkeltværelse **1.515,- kr.**

Prisen er for medlemmer. Pris for ikke medlemmer 160,- kr ekstra pr. person

Grundprisen inkluderer:

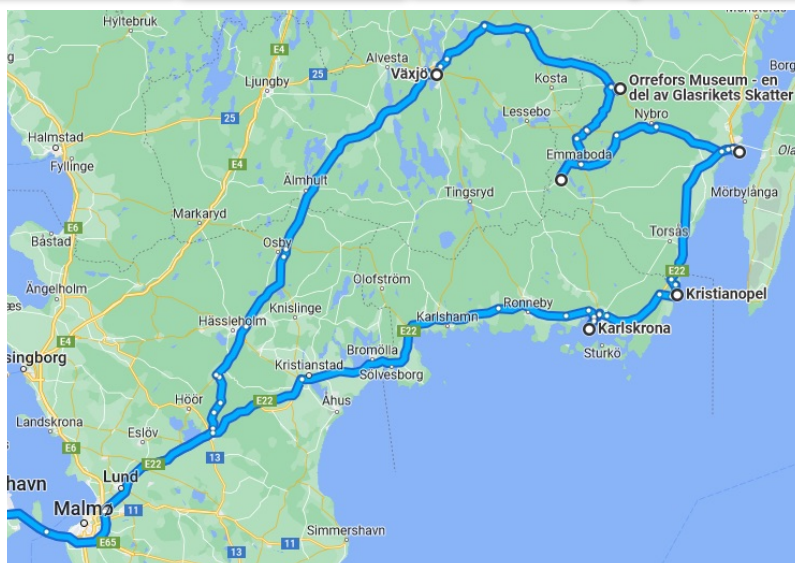
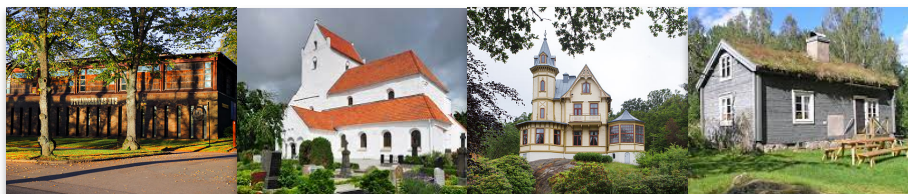
Bustransport i 4 dage med 1 chauffør, 3 overnatninger inkl. halvpension. De i programmet nævnte besøg. Dansk rejseleder. Alle obligatoriske afgifter inkl. dansk moms. Grundprisen inkluderer ikke: Yderligere måltider, drikkevarer, o.lign.

PS! Ret til ændringer forbeholdes.

Hoteller:

Växjö: www.strawberry.se/hotell/sverige/vaxjo/clarion-collection-hotel-cardinal/

Karlskrona: www.strawberry.se/hotell/sverige/karlskrona/clarion-collection-hotel-carlskrona/

Tilmelding inden den 15. februar 2024 + depositum 1.000 kr. til Hertha Keis.

Husk...

Når du køber **blomster** hos Guldborgsund Blomster v/Jette Maj Christensen at sige, at du/I er medlem af Foreningen, så vil Guldborgsund Blomster til næste år bidrage med 20 % af medlemmernes indkøb i form af sponsorgaver.

Bemærk: Galsgaard Vineri sponsorerer gaver til Arkiv og Forenings arrangementer, eksempelvis til foredragsholdere og andre der yder en historisk hjælp

AFLEVERING AF ARKIVALIER

Arkivet samler stadig arkivalier, så hvis man har noget liggende, så modtager vi gerne tingene så som billeder, bøger, personlige gamle breve og kort m.m. Man kan henvende sig på arkivet via mail: arkivtnf@gmail.com eller til Else Andersen, formand på arkivet, på telefon 42 96 20 75 der er åbent hver mandag fra kl. 16 – 18. Adressen er Nr. Alslev Jernbanegade 13, 4840 Nørre Alslev

Husk vi gemmer på din lokalhistorie til glæde for fremtiden.

BEVAR HISTORIEN FOR EFTERTIDEN

Når du bliver opmærksom på huse, gårde og steder også et gravminde, der ændre sig (rives ned) så giv os besked, så vi kan nå at tage et foto inden historien forsvinder.

Hvis du har nogle fotos af sådanne steder, eller kender nogle der har, kontakt os så vi kan lave en kopi til Arkivet.

OGSÅ FACEBOOK

Når du opdager gamle fotos eller historiske oplysninger på Facebook, vil vi væretaknemmelige for at du tager en kopi og sender det elektronisk til Arkivet, så gemmes det for eftertiden.

Per Skov Olsen/december 2023